

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia: **BRAȘOVU**, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
 Serviciul neînfricat nu se primăscă. Manuscrisurile nu se întorc.
 Birourile de anunțuri: **Brașov**, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
 Inserate mai primăscă în Viena R. Moss, Haasenstein & Vogler (Otto Moss), H. Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppalik, J. Donnerberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Dautsch; în Hamburg: A. Simon.
 Prețul inserțiilor: o serie garmond pe o colână 8 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
 Reclame pe pagina a III-a o serie 10 cr. v. a. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU XVI.

„Gazeta” este în fă-careți
 Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 12 fl., pe șese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 fr. N-rii de Duminecă 3 franci. Se prenumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la dd. colectorii.
 Abonamentul pentru Brașov: a administrațiune, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagului I.: pe un an 10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe șese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. sau 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 77.

Brașov, Vineri, 9 (21) Aprilie

1893.

Nou abonament la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Aprilie 1893 st. v. s'a deschis nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului

Pentru Austro-Ungaria:	
pe un an	12 fl.
pe șese luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.
Pentru România și străinătate:	
pe un an	40 franci
pe șese luni	20 „
pe trei luni	10 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:	
pe un an	2 fl.
pe șese luni	1 fl.
Pentru România și străinătate:	
pe un an	8 franci
pe șese luni	4 „

Abonarea se pôte face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei”.

Brașov, 8 Aprilie v.

Incurcătura, în care a ajuns așa disul liberalismu unguresc, — acestu talerü cu două fețe, cu una amicabile și îngăduită către cei din „elementul domnitorü” și cu alta dușmănosă și intolerantă către elementele nemaghiare, — este în adevărü așa de mare, în câtu purtătorii lui înșiși nu mai știu ce să începă cu elü.

Dovadă viuă pentru acesta este și ordinațiunea cea mai nouă a ministrului de interne Hieronymi privitoare la adunările de poporü, prin care se opresce ținerea de adunări în legătură cu serviciu divine.

Motivul principalü, pe care

razimă d-lü Hieronymi interdice-re sa, este ca nu cumva astfelü de adunări împreunate cu exerci-tii bisericesci și religiose să fiă folosite pentru lățirea de agita-țiunii de naționalitate dușmane sta-tului.

Frasa stereotipă a liberalilorü unguři, când vorü să-și motiveze faptele lorü contrare libertății ce-tățenesci, este că „statulü să fiă feritü de agitațiunii dușmane”. La aceea însă nu se gândescü, că prin restricțiunile și interdicerile lorü volnice nu numai că nu-și potü ajunge scopulü de a sugruma în sinulü popórelorü nemaghiare mișcarea națională, ce le displace așa de multü, dăr crează încă și libertății cetățenilorü maghiari o situațiune fôrte prejudiciôsă și amenințătoare.

Așa și ordinațiunea din ces-tiune a lui Hieronymi este o armă cu două tăisuri. Lovesce în națio-nalități, dăr amenință totodată și libertatea de intrunire a patrioți-lorü patentați.

Acesta au simțit-o cei din opo-sițiă și unulü din organele lorü „Budapesti Hirlap” ia acuma, cu dreptü cuvântü, pozițiă hotărîtă în contra acelei ordinațiunii.

Fôrte bine observă numita fôia, că d-lü Hieronymi face o dispozi-țiă generală, care obligă pe toți — acesta se 'ntelege îi dore — și că printrinsa, din cauză că s'ar puté nase agitațiunii, confiscă în modü volnicü dreptulü de intrunire alü tuturorü cetățenilorü.

Ordinațiunea nu se provócă la nici o lege, nici nu este înteme-iată pe lege, nici nu are de scopü a esecuta séu a întregi legea, care în codulü penalü prevede casurile de agitațiune prin vorbiri în adu-nări publice etc. Ce scopü are ea dăr?

Astăđi, esclamă „Budapesti Hir-lap”, cabinetulü Weckerle opresce „insemnele bisericesci”, unü altü

ministerü, provocându-se la pre-cedentulü acesta, pôte oprî folosi-rea „insemnelorü statului” la adu-nările populare; ađi Hieronymi opresce „exercițiile bisericesci și re-ligiose”, dăr uită că toate serbările de statü se încep de ordinarü cu Te Deum, predicății, sântire de stégü, rugăciuni, cântări ș. a. Pôte veni unü ministru de interne, omü alü curții, care per analogiam va ținé de a sa datoriă constitu-țională să opréscă de a lua parte la adunări pe toți funcționarii, juđi, profesorii etc.; ađi Hiero-nymi se provócă la „agitațiunile de naționalitate”, urmașulü séu se va provoca la posibilitatea agita-țiunii în contra claselorü, a sta-tului, a parlamentului séu a di-nastiei.

Fôia maghiară șovinistă vor-besce apoi însăși de agitațiunile naționalitățilorü, dăr dice: guver-nulü să se apere contra acestora cu mijlocele legale constituționale, dăr sé nu confiscă libertatea ce-tățenescă și politică.

La încheiere „Budapesti Hirlap” mai face o concesione. Dice că cu cuprinsulü ordinațiunii s'ar îm-păca din punctă de vedere alü statului maghiarü, dăr forma ilü supără în care s'a datü, forma care reamintesce era lui Bach și face ca Ungaria să devină „statü polițienescü”...

Caracteristicü este, că în ace-lașü numărü, cu câteva șire mai josü „Budapesti Hirlap” face aspre îm-puțări guvernului, de ce a admisü alegerea celorü trei candidați de Metropolitü la Blașiu vrëndü să s'arete liberalü, și pretinde dela elü să stăruiéscă, ca să nu fiă în-tăritü nici unulü dintre cei trei candidați, ci confiscându-se alege-rea să fiă întăritü acela, pe care ilü dorescü șovinistiü maghiari.

Eată așa se incurcă „liberalis-mulü” ungurescü în contrađicerile cele mai grozave, se incurcă și se

va incurca totü mai rău, pentru că îi lipsesce basa: sinceritatea și dreptatea. De aceea acestü libe-ralismü nici nu va scăpa de ca-taclismü.

Sinodulü archidieceșanü din Sibiu.

Duminecă, în 16 Aprilie s. n., s'a deschis sesiunea ordinară a sinodului archidieceșanü din Si-biu.

Înainte de deschidere s'a cele-bratü serviciulü divinü, la care au participatü și deputății sinodului. După terminarea serviciului di-vinü, deputății s'au adunatü în sala cea mare a seminarului ar-chidieceșanü, unde Escelența Sa Mitropolitulü Miron Romanul a deschis sesiunea sinodală prin următoarea cuvântare:

Preastimați Domni, iubiți frați, iubiți fi sufletesci!

Trebuie să vă cerü din capulü locu-lui binevoitôrea indulgență, decă astă-dată puterile mele fisice și, în propor-țiunea acestora, cele spirituale, nu mi vorü fi de ajunsü pentru a conduce cum ași dori, ou totă acurateța, consultările noastre sinodale și decă lipsa acestorü puteri se va vedé chiar și în puținele cuvinte, ce am să Vi-le grăiescü la acéstă intrunire a noastră.

Veți fi așteptândü döră, ca eu din loculü acesta să dau sémă de situațiunea generală a bisericii noastre și de momen-tele mai însemnate ale vieții noastre bi-sericesci dela ultimulü nostru sinodü în-côci; eu însă, din cauzele ce le indicaui, astădată nu mă simtü în stare de a puté satisface unei astfelü de așteptări, oi lasü să o facă acesta rapôrtele gene-rale ale consistoriului archidieceșanü, carü Vi-se vorü prezenta imediatü

Cu toate aceste nu potü să nu con-statezä, celü puținü în termeni generali, unü rezultatü alü convingerilorü mele, potü să dicü unü adevărü nerésturna-bilü: că deși suntü mari și multe greu-

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

TOBA.

De Leo Tolstoi.

(Fine.)

Jemeljan se duse în orașü. Când se apropiă de castelulü voevodului, în mij-loculü pieții vëđü o biserică nouă. Era de totü gata, nu-i mai trebuia, decătü micü reparaturü. Jemeljan le pune toate în ordine, așa că până séra întregă biserica era gata. Voevodul, care obic-i-nuia să dormă multü și nu se scula, de-cătü de cătră séra, se uită prin ferăstră și vëđü biserica isprăvită. La vederea ei, sufletulü séu fü cuprinsü de nemul-țumire. Era furiosü, că n'avea cauză de a esecuta pe Jemeljan și pentrucă nu putea avé pe nevasta acestuia. Chiămă éráși la sine pe servitorü.

— „Jemeljan a împlinitü și porunca din urmă” le dîse elü. „Trebuie să-i dați unü lucru și mai greu. Gândiți-vé, căi altmintelea vé taiu capulü la toți.”

Sfetnicii voevodului au hotărîtü, că îi vorü da lui Jemeljan să facă unü riu

în jurulü castelului, unü riu cu portü și ou năi. Voevodulü chiămă la sine pe Je-meljan.

— „Măne toate aceste trebuie să fiă gata”; îi dîse, „câci altcum îți taiu ca-pulü.”

Jemeljan merse tristü acasă.
 — „De ce ești așa de tristü?” îlü întrebă femeia. „Döră și-a datü porunca nouă?”

Jemeljan istorisi totulü. „Ți spunü”, dîse elü de încheiere, „că trebuie să fu-gimü.”

Dăr nevasta éráși se împotrivi și se silea să documenteze, că cu planulü de fugă nu vorü puté isbuti, din cauza ne-numărațilorü spioni ai voevodului.

— „Mergi de te culoă, scólă-te de diminéță și măne toate vorü fi în or-dine.”

Când începü să se crepe de diuă, Jemeljan fü tređitü de nevastă sa.

— „Du-te în orașü, căci totulü este gata. Numai în apropierea portului este o mică limbă de pământü, du ou tine hârlețü, lopată și róbă și du-o de o-parte.”

Jemeljan se duse. Când ajunse în orașü, spre mare mirarea lui, vëđü în jurulü castelului unü riu latü, pe care plutiau diferite năi. În apropierea por-tului vëđü pământü. Jemeljan se a-pucă de elü, ca să-lü ducă de-acolo. Voevodulü se tređi din somnü, se uită repede pe ferăstră și de spaimă mai că nu-lü lovi dambla. Era furiosü, din cauză că nu putea să decapiteze pe Je-meljan. Chiămă din nou la sine pe sluj-bași.

— „Gândiți vé”, le dîse, „și inven-tați ceva, ce va fi imposibilü să facă Je-meljan.”

După multă ougetare, slujbașii voe-vodului dîseră:

— „Chiamă pe Jemeljan și porun-cesce-i să mergă „nu sciu unde” și să a-ducă de-acolo „nu sciu ce”. Din curse acesta nu va puté scăpa, pentru-că ori unde va merge și ori ce va aduce, vei puté dîce totdeuna, că n'a fostü unde trebuia și n'a adusü obiectulü doritü. A-tunoi vomü puté să-lü esecutămü, și poți să-i furi nevasta.”

Și sfatulü acesta plăcü voevodului.

— „Asta”, dîse elü, „a-ți iscodit'ou bine.”

Chiămă elü pe Jemeljan și-i dîse:

— „Du-te „nu sciu unde” și adu-mi mie „nu sciu ce”. De nu vei putea aduce, îți iau capulü.”

Jemeljan merse acasă și spuse ne-vestei sale cele întâmpate. Țeranca se posomorü.

— „Ei”, dîse ea în fine după multă ougetare, „de astă-dată voevodulü și-a pecetluitü peirea sa. Acum trebuie să lu-crămü înțelepțesce”. Apoi după adéncă meditațiă continuă: „Plecü în cale lungă, la bunica noastră, mama cea mai bêtrână a poporului; acolo trebuie să mergi și trebuie să te rogi de grațiă. Ți va da apoi ceva, cu care te întôrce oblu la voevodü; eu voi fi în castelü, căci de astă-dată nu potü scăpa din mânilé voe-vodului. Mă vorü răpi ou puterea, dăr nu pe multü timpü. Decă vei face totü așa cum ț'am spusü, atunoi nu peste multü mă vei libera.”

Jemeljan se gătü de drumü. Nevas-tă-sa îi dëđü unü sacü cu pâne și o furcă de torsü.

tățile, care ni-se pun în calea progreselor și aspirațiilor noastre culturale, viitorul nostru pe terenul bisericesc este pus — așa zicându — în mâinile noastre, și dacă noi vom avea destulă inimă pentru sânta noastră biserică, nu ne vor lipsi nici celelalte mijloace fizice și morale, pentru a ne apăra, a ne întări, a ne asigura.

Să nu vă fie nici spre surprindere, nici spre supărare, dacă trebuie să observăm la acest loc: că un rău mare a prins rădăcina în viața noastră bisericească, și acest rău mare este indiferențismul religios, care face să slăbească legăturile interne dintre membrii aceleiași biserici, face să răcescă râvnă lor pentru apărarea bisericii în contra dușmanilor ei, să răcescă râvnă și devotamentul, cu care străbunii noștri și-au scutit apăra sânta biserică ortodoxă în fața celor mai grele ispite și prigoniri.

Vă rog și vă conjur Preaestimați Domni deputați, frați și fii ai mei suferințosi, să conlucați toți și fiă-care în cercul său de activitate la stăpînirea acestui rău, care dispărîndu odată, va face loc devotamentului și alipirei călduroase către instituțiile santei noastre biserici, ale acelei biserici, care nu dușmănesc, nu asupresce, nu osândesc pe nimeni pentru convingerile lui, dăr a sa credință și ale sale tradiții le ține mai pe sus de toate altele.

Cultivarea simțului religios în moduli, cum ni o propune biserică noastră ortodoxă, nu detrage nimic din cultivarea cu asemenea râvnă a simțului național; ba din contră, fiind organizată biserică noastră pe principiul de naționalitate, ea cu totu dreptul pretinde dela noi toți, ca să ne conservăm naționalitatea noastră și să respingem resolutu toate încercările de a ne slăbi sau chiar suprima simțului național; așa dăr să urmăim a fi ca creștinii buni totdeauna și naționaliști buni, ori câtă amă avem să suferim pentru acestu simț natural al nostru.

Unite între sine, ca trup și suflet, aceste două atribute, ele vor forma comora inimii noastre și ne vor da puteri de a ne conserva, întări și asigura biserică națională pentru toți vecii așa, ca porțile iadului să nu aibă putere asupra ei; și cu această revin la aceea ce am dicit mai înainte: că viitorul nostru pe terenul bisericesc este pus în mâinile noastre; înțelegîndu-se altcum de sine, că noi în viața noastră bisericească și în toate referințele lumesci vom rămâne totdeauna credincioși Maiestății Sale preagrațiosului nostru monarhu, și preaiualtei case domnitore; deasemenea vom rămâne credincioși și patriei noastre, spre a căreia ferioire vom conluca și noi din răspuneri, ca cetățeni lo-

iali, râvnitori numai pentru dreptu și dreptate.

Aceste sunt momentele, ce cred că a trebuit să le amintesc în cuvîntul meu presidial de deschidere; în celelalte sunt de cea mai bună credință, că discușiunile noastre sinodale și voru ține și astădată, ca în anii trecuți, cursul lor normal spre lauda instituțiilor noastre sinodale și spre binele bisericii; și acum, după toate acestea, renoindu-mi rugăciunile pentru ajutorul atotputernicului Dumnezeu, declar de deschisă sesiunea ordinară a sinodului nostru arhidieceșan pentru anul curent 1893.

Sinodul eparchial din Arad.

ARAD, în 4 (16) Aprilie 1893.

D-le Redactor! E sublim să veți pe reprezentanții unei diecese, care numără 1/2 milion de suflete, asistînd la serviciul divin într-o catedrală în adevărat înțeles al cuvîntului îndesat de credincioși. Toți, și cărturarii și plugarii cu reminiscențele trecutului și cu sentimentul lor prezent! Advocății cîntă cherovnicul! la „oredeu“ se întrec cărturarii de totu soiul social! Priecăna! cîntă tacentă care se o cîntă! Străbate buna înțelegere! Publicul e mîngăiat! Arhiepiscopul însuflețit de buna armonie și de duhul păcii, care a legat pe fii a cînta împreună „Cu trupul lui Christos se vă ominești“.

Trebuie omul să aibă ideea său cel puțin închipuire ce însemneză pe aici a cînta în biserică unu solo! o pricisnă se o cîntă străinul oște? dăr sunt 10—20 de-ai casei! Nu se pôte, dicit ai casei, ca unu de er alaltari să-mi ia pricisna la Dumineca Tomii! — Fioresce, de înțeles! Tota elita în Biserică! Matróna familiei — cu câtă mai înțelegere în pozițiunea socială, cu atatu mai îndreptățită să audă pe bărbatul său reprezentîndu straua — mamele mai tinere — reprezentante ale prezentului și pregătitoare ale viitorului — voru ca poziția bărbatilor lor în strană să fiă cel puțin egală cu a bătrînilor — eră tinerii — advocăți, amployați, candidați de preoți etc. — voru ca vocea și sentimentul lor bisericesc să dea dovadă despre puterea lor la susținerea și mai departe a familiei române în spirit creștinesc român.

Aici sunt bisericii de sentiment, aceștia sunt straja. Nu luați frecările politice de cinosură! La biserică noastră orientală încetă contrarietatea politică în strană! Biserică e sântă și comună cu darul de-a împăca toate.

Ascultă d-le Redactor! Pînă cînd Episcopul diecesan Ionu Meșianu n'a împărțit anafora la cel din urmă creștin — și bogat și sărac, și de frunte

și cerșitor — nu s'a îndepărtat nimeni de biserică.

Abia din cîntarea „întru mulți ai stăpîne“ ai pututu observa, că iese Episcopul și începe a se goli biserică.

Încotrău acum? Toți sciau! La seminarium! Galeria era plină de dame. Onore lor! Deputații sosiră cu acurateță și ocupară locu în sala cea frumoasă a pompoei clădirii așteptîndu deschiderea ședinței. Bună întîlnire!

„Christos a înviat!“ salută președintele. Sgomotos: „Adevărat că a înviat!“ răsuna și de jos și de pe galeria.

Președintele-archiereu I. Meșianu, după încetarea salutarilor de mulțamită, arată în cuvîntarea sa, cum biserică creștină, pe baza temeliei vîrților: dragoste, credință și nadejde, s'a ridicat, ea însăși a dat viața familiei, societății și statului. Durere trebuie să exprime cînd vede, că aceste petrii fundamentale nu se mai aprijiază după adevărata lor valoare și că chiar aceia, care ar trebui să le susțină, se'ncoară a le dărîma și prin acesta a periclită existența socială religioasă morală de astăzi.

Rogă deci pe domni deputați sinodali, a se jertfi de astă dată mai multă decatu ori cînd afacerilor sinodale și a stărui în sfatul lor, spre a delatura pericolele amenințătoare.

Unu puternic aplaus plin de entuziasm atatu de jos cîtu și de pe galeria!

Deputatul Zigre a propus, că această cuvîntare plină de instrucție, să se inducă la protocol, ceea ce s'a și primit.

S'a constatat, că deputații sunt prezenți în număr de-a pută lua concluse, s'au designat notarii, s'au înșinat agendele și s'au avisat la comisiunile competente, formate încă din anul precedent.

Proșima ședință fu enunțată din presidiu pe 5 (17) Aprilie la 4 ore p. m.

Episcopul diecesan președinte, părăsesc sala între strigăte entusiaste de „se trăiescă“ și e înșoțit la reședință de unu număr însemnat de reprezentanți.

Sera, la 7 ore, concertă arangiată de elevii seminariilor dela teologie și pedagogie sub conducerea profesorului Magdu, după programa următoare:

1. „Christos a înviat“, sextet mixt.
2. „Cuvînt de deschidere“ rostit de v. președintele societății Andreiu Horvath cleric c. III.
3. a) „Serenadă“, de C. Porumbescu, — quartet bărbătesc. b) „Frunzuliță verde de ștejar“, de G. Musicescu, — sextet mixt.
4. „Divinitatea preoției“, disertațiune de Laurențiu Teodoru, cleric c. III.
5. „Lelea vitéz“, poezie populară, de G. Musicescu, — sextet mixt.
6. „Dană Căpitan de Plai“, poezie

de V. Alexandri, declamată de Vasiliu Pappu, cleric c. II.

7. a) „Senin și furtună“, de I. Vorobchievici, quart. hərb. b) „Baba și Moșnegul“, poezie populară, de G. Musicescu, — sextet mixt.

8. „Spiritul învățămîntului în șola populară“, disertațiune de Romu Romanu, pedagog c. III.

9. a) „Răsăi lună“, „Dis'a badea“, poezii populare de G. Musicescu, — sextet mixt.

10. „Paraponisitula“, de V. Alexandri, predată de Georgiu Lupșă, cleric c. III.

11. „Stăncuța“, poezie populară de G. Musicescu, — sextet mixt.

b) „Marșă“ de C. Porumbescu, — quartet bărbătesc.

Nu voi să caracterizez esecutarea singuraticelor piese, dăr în genere pot să vă comunic, că elevii numitelor institute stau la o tréptă culturală, care satisface și cele mai avansate pretenșiuni.

S'a cîntat precis, s'a declamată escelent și s'au ținut disertațiuni bine lucrate, din care ori-care ascultator s'a putut convinge pe deplin de direcțiunea instrucțiunii și de modul cum se ocupă acești elevi. Onore conducătorilor.

Cea mai ală parte din societatea română din Arad și ținută a asistat la această producțiune, care s'a început îndată ce părintele Episcop Ioan Meșianu și-a ocupat locul rezervat, punctu la 7 ore. În decursul producțiunii, numerosul public a răsplătit frumoșă producțiune cu vii, ba de multe ori asurđitoare aplause. La 9 ore producțiunea s'a finit, publicul aclamîndu pe archiereu sub a cărui îngrijire stau instituturile și înșoțindu-l pînă la portă.

De aci publicul plecă în hotelul „Vasa“ la producțiunea teatrală arangiată de meseriașii români.

E adevărată bucuria, cînd veți cum fiă-care membru al societății române oaută a pune o petrică la susținerea naționalismului.

Piesa teatrală „Ruga dela Chiseteu“ de Vulcau, pe aici este populară, fiindcă e luată din popor și cei cari o jocă și ei toți cunoscu relațiile piesei, de acasă. Se cîntă pe scenă în cor mixt fără să se ridice cortina o doină bănățînescă; era o armonie forțe corectă. Ridicîndu se cortina, era un aspect încântător să veți atatea drăgălașe în costum bănățînesc de sêrbătoare. S'a jucat corect în prezența a cel puțin 500 de omeni. Pagubă, că s'a ales unu local puțin spațios.

Cînd Românii din Arad voru căuta, ca în armonie între sine să valoreze pe teren social și literar toate forțele, cari în fapt le au, atunci sunt sigur, că pot rivalisa cu cele mai puternice centre românesce. E și de dorit! Ora-

— „Furca“, dîse ea, „dă-o buniceii, și atunci va sci, că ești bărbatul meu“.

Jemeljan își luă rămasă bună dela nevastă-sa și plecă. Pribegi mult, pînă în fine ajunse într-o pădure mare și dîsă, unde era o colibă. Intră. O femeie bătrână, mama poporului, locuia în acea colibă și plîngea amar. Cand bătrîna văd pe cel sosit, îl întrebă, că ce vrea. Jemeljan îi întinse furca, și i-a spus, că i-a trimis nevastă-sa. Baba încep să plîngă și mai tare și se-lu întrebe de câte tôte. Jemeljan îi istorisi totu decursul vieții sale, îi povesti despre căsătoria sa, despre munca grea ce a sêvșit-o la voevod și în urmă, că i a poruncit să aducă „nu sci ce“. Baba îl ascultă cu atențiune pînă în urmă, apoi dîse:

— „Odihnesce te, fêtul meu, mănăncă cevași, căci tôte se vor întorce spre bine“.

După ce Jemeljan se restaură bătrîna îi dede unu globuleț dîcîndu-i:

— „Ia acestu globuleț, rostogolesce-lu înaintea ta și urmăz-lu unde se va rostogoli. Va avé o cale lungă, pînă la

mare. La țermul mării vei afla unu oraș mare, dute acolo și descalecă în casa cea din urmă. Acolo vei afla, de ce ai lipsă.“

— „Dăr de pe ce voi cunosc adevăratul obiect?“ întrebă Jemeljan.

— „Dacă vei vedé unu astfel de obiect, față cu care omeni se pörtă cu mai mare cinste, decatu față cu părinții lor, acela va fi cel adevărat. Ia-lu cu tine și du-te cu el la voevodul. Dacă îți va denega drepturile și femeia ta, atunci lovesce în acel „nu sci ce“, apoi rupe-lu bucăți și aruncă-lu în apă. Se vor întorce atunci tôte spre bine.“

Jemeljan se despărți de bătrîna, rostogoli înaintea sa globulețul și-lu urmă. Astfel a ajuns la mare, unde a văd unu oraș. Intră în casa din urmă și ceru găzduire peste nopte. De dimineță Jemeljan fu trețit de sunet de tobă. Văd pe stradă unu om, care ducea ceva rotunju în mână, ceva care de două părți era provédut cu piele; în mână avea două bețigăse, cu care lovea pielea; toți omeni îl urmau și-i se

supuneau. Jemeljan întrebă, ce este a-celă ceva.

— „Asta este o tobă“ îi răspunseră.

Jemeljan rugă acum pe om, să-i dea lui toba, dăr rugarea lui fu refuzată. Jemeljan urmări pe om pînă nopte târziu și cînd acesta se puse să odihnescă, Jemeljan îi fură toba și fugi cu ea. Fugi mult, pînă cînd ajunse erăși în orașul voevodului. Aici voia să-și vadă nevasta, dăr n'a putut, fiindcă îndată după depărtare ea fu răpită de slujbașii voevodului. Jemeljan se duse dăr la castel și se rugă să-lu anunțe la voevod. Acesta îi făcu de șoie, să vină după câteva zile. Dăr Jemeljan nu se lasă a fi refuzată.

— „Dacă voevodul nu vré să mă primescă, atunci voi intra eu și fără permisiunea lui“.

Atunci voevodul eși însuși la Jemeljan.

— „Unde ai fost?“ îl întrebă. Jemeljan numi orașul.

— „Nu, acesta nu este locul adevărat. Dăr ce-ai adus?“

Jemeljan voi să arate toba, dăr voevodul strigă:

— „Nu, n'am voită acosta“.

— „Așa?“ dîse Jemeljan. „Bine, îndată vom vedé“.

Eși la stradă și încep să bată toba din tôte puterile. Abia o lovi de câteva ori și întregă haita voevodului alergă la Jemeljan de ale cărui porunci asculta. Voevodul desperat sări la ferăstră, înjură pe vîntătorii lui și le porunci să se reîntorcă la el. Dăr nime nu-lu asculta; toți urmau pe Jemeljan. Cînd văd voevodul acosta, i-a redat lui Jemeljan nevasta, și-lu rugă, să-i dea lui toba.

— „Nu țî-o dau“, răspunse Jemeljan, „ci o stric și o arunc în apă“.

Merse la riu, aruncă toba, apoi se duse la nevastă-sa acasă. Din ziua aceea începînd voevodul nu-lu mai chinua cu muncă grea, nici nu-lu neliniștea în alt chip.

Și Jemeljan duse o viață liniștită și fericită, uitîndu de zilele vechi și rele.

șulă zace în centrul unui șest îndesit de Români și cercetați și ca loc de comerț și ca centru de cultură de mulți străini, cari e bine să ne vadă totă puterea, dăr bine organizată și folosită.

b. B.

SCIRILE ȚILEI.

— 8 (20) Aprilie.

„O interdicere interesantă“. Sub acest titlu aduce „Magyar Hirlap“ o scire, în urma căreia, ministrul comun de război, br. Bauer, în urma unui ordin prea înalt, a interzis tuturor muzicilor militare, de a mai concerta în teatrele din Ungaria.

—x—

Earăși la Viena. Diarul „Pester Lloyd“ anunță, că ministrul-președinte Weckerle, va pleca la Viena pe la finele lunii curente.

—x—

Diariștii achitată. Tribunalul din Berlin a judecat în zilele trecute procesul d-lui Maximilian Harden, directorul revistei „Deutsche Revue“, acuzat că ar fi comis crima de lesă majestate în un articol asupra „Educației principilor“. Acuzatorul a susținut, că acest articol țintea la împăratul Wilhelm II. Tribunalul a respins această acuză, achitându-l pe Harden. A doua parte, ce e drept, se ocupă cu împăratul Wilhelm, dăr această parte — dă o sentință tribunalului — conține multe adevăruri. Respectul față de suveranul nu constă în bizantinismul, care cere să fie totdeauna la picioarele lui și să lă lingusească în mod jocos, ci din contră a spune adevărul. Dacă articolul d-lui Harden dă, că împăratul Germaniei, în dorința sa de a rea lisa repede reforme, s'a înșelat, acesta nu e o insultă.

—x—

Concertul filarmonic amânât. Societatea filarmonică ne rogă să publicăm următoarele: Concertul al 3-lea ordinat al societății filarmonice, care fusese fixat pe 21 Aprilie st. n. a. c. este amânât pe 25 Aprilie st. n. a. c. Contele Geza Zichy, intendantul operei reg. din Budapesta, care în ziua aceasta va petrece între zidurile orașului nostru, fiind întrebat, și-a exprimat dorința de a participa, ca ascultător, la concertul acesta.

—x—

Principalele moștenitori ai Munteneșului, Danilo, a plecat la Roma, ca să ia parte la festivitățile din incidentul nuntii de argintă a părechei regale italiene.

—x—

Logodnă. Ni-se scrie din Oradea mare: Amabila și gentilă d-ra Cornelia G. Zigre, fiica cunoscutului avocat român Nicolau Zigre din Oradea-mare, s'a logodit cu d-lu doctor în drepturi Georgiu Popescu, din Buteul, în comit. Aradului. — Felicitările noastre!

Demonstrațiunile în Bucuresci.

În numărul de ieri al foiei noastre am adus câte-va amănunte privitoare la demonstrațiunile, ce au fost înscenate înaintea camerei deputaților din Bucuresci din incidentul proiectului de lege privitor la taxele comunale maximale, care a fost pus în dezbateri. Alte informațiuni le-am luat după un raport din Bucuresci al biroului de corespondență din Pesta.

Astăzi estragem din zărele din România următoarele date cu privire la acele demonstrațiuni:

În timpul vacanțelor de Paști ale camerei s'a fost agitată foarte mult, din partea opoziției liberale, nemulțămirea cu privire la noul proiect de lege pentru stabilirea maximului taxelor comunale. S'au ținut întruniri (în Ploesci a fost o adunare monstră) cu scop de a protesta în contra numitului proiect de lege. Luni o deputațiune de comercianți și industriași din Bucuresci avea să ducă o petițiune la cameră, în care cereau să nu voteze amintita lege. Deputațiunea plecă din grădina Sf. George, se alătură la ea și delegații Ploesceni și o mulțime de comercianți și industriași, lucrători și mai ales căruțași din Bucuresci. Căruțași erau foarte îngrijați

pentru că se dădea, că li-se va impune o taxă anuală de 60 lei pe fiă-care cald.

Manifestanții, în frunte cu delegații, în număr de vre-o 3000, porniră prin străzile Bucurescilor spre Mitropolie. Ajunși aici, d-lu general Manu, președintele camerei, dădu ordin, ca manifestații să intre în curtea mitropoliei. Aici conducătorul delegației d. Alexandru a predat președintelui camerei petițiunea și d-lu general Manu a spus manifestațiilor, că e gata a considera toate reclamarile, ce vor fi motivate și că va avé în vedere interesele industriei române.

Mulțimea aștepta în curtea mitropoliei și era la început liniștită, dăr imbulzela era așa de mare, încât în urmă sergenții de poliție trebuiră să facă loc, ca să deschidă pasagiul la cameră. Atunci se născu o învâlmășelă și bătae și căpitanul sergenților, Solomonescu, fu maltratată de public. Mulțimea depărtați din curte se grămădi pe delul din giurul Mitropoliei. Aici se înțelege, mulțimea crescuse la mai multe mii.

Foile guvernului susțin, că între manifestații au fost mulți bătași angajați de opoziție, ca să facă scandal.

Pe la orele 2, d. a., a fost revărată și miliția, pentru paza camerei, care a fost așezată în afară de curtea mitropoliei. Sergenții abia mai puteau susține ordinea. Mulți diariști nici nu au putut pătrunde la tribuna presei, ér d-lu Dioghenide, dela „Adevărul“, a fost chiar bătut de public.

Pe la 4½ ore, plecând ministrul Carp dela cameră, însoțit de mai mulți deputați, a fost, după cum anunță cele mai multe foi, huiduit de mulțime, care a aruncat și cu petrii asupra trăsorei ministrului, nelovind însă pe nimenea. Prefectul poliției a dat atunci ordin să se împrăscie mulțimea. Acesta s'a opus și a început să arunce cu petrii. Un sergent a fost lovit greu în cap și alți sergenți vulnerați. Atunci s'a dat ordin gendarmilor călări să străbată în galop strada mitropoliei și Bibescu-Vodă. Manifestanții au fugit în hală și unii s'au urcat pe copacișele caselor, de unde au aruncat cu petrii asupra gendarmilor și ună cală fiind lovită de o piatră ascuțită în frunte, a căzut mortă.

Intr'acea camera își terminase ședința și deputații se depărta pe diferite cărări, ca să nu vină în conflict cu mulțimea infuriată. Ministrul-președinte Catargiu, însoțit de mai mulți deputați și diariști, s'a întors pe porța principală pe jos. Ajungându în fața cheului Dâmboviței însă, a fost întâmpinat cu o ploie de petrii. O piatră atinse palăria d-lui ministru Marghilomanu. Prefectul poliției dădu din nou ordin gendarmeriei să împrăscie mulțimea. Numai la ală doilea atac îi succese a curăți terenul. Miniștrii au traversat apoi pe jos calea Victoriei urmați de mulțimea, până ce au ajuns la palat, unde au intrat și unde în urmă veniră și ceilalți miniștrii.

Sera Regele a primit în audiență pe generalul Arionu, comandantul corpului de armată din Bucuresci.

S'au făcut mai multe arestări. Printre soldații răniți se află brigadirul Simionescu, Vasile Maicau, Simion Rosen, și Niță Vasile căruia măcelarii i-au tăiat degetul. Subcomisarul Catane a fost de-asemena greu rănit. Și dintre demonstrații au fost mai mulți răniți.

Gendarmii, un batalion de vânători și un batalion de infanterie, curățiră apoi definitiv străzile de mulțime. Și dintre ofițeri au fost trei loviți de petri, locotenentii Bibescu, Moltopol și sublocotentul Botez.

Marți dimineașa s'a întrunit comitetul delegației camerei cu comitetul camerei de comerț la primăria, cu scop de a se consulta asupra modificării unui articol din proiectul de lege pentru stabilirea maximului taxelor comunale.

Turburări socialiste în Belgia și Olanda.

În timpul din urmă s'au ivit mari turburări socialiste în Belgia și Olanda și anume în Bruxella, Amsterdam, Mons etc. etc.

Socialiștii iritați din cauză, că nu s'a primit votul universal, au înscenat demonstrațiuni pe străde. Primarul Bruxellesi, *Buls*, pe când se preumbla pe stradă a fost lovit cu un baston. *Buls* leșină după această lovitură. Poliția împrăscie pe manifestații, cari slobodiră focuri de revolvere. Un socialist a fost rănit, doi au fost arestați. Mai multe regimente au fost conșinate în casarme.

Din Amsterdam se telegraheză cu data de 17 Aprilie: Înaintea palatului regesc s'au întâmplat mari turburări. Cam la 3000 de socialiști au arangiat o mare demonstrațiune în contra ambelor regine. Se auzeau strigăte: „Jos cu banda Orania!“ Deorece mulțimea voi să intre în palat, fu atacată de gendarmi călări; 28 persoane au fost rănite; peste 100 arestate.

Consiliul comun al din Bruxella a hotărât într'o ședință a sa, că poliția, gendarmeria și garda civilă să suprime turburările. Guvernul din Brabant convocă pe toți primarii localităților din jurul Bruxellesi, și-i provocă în numele guvernului, să interdică ori ce manifestațiune în rayonul comunelor lor.

Ministrul belgian de interne a dat o circulară tuturor primarilor din Belgia, în care interdică ori ce procesiuni publice ale lucrătorilor. Diarul oficios „Patriote“ publică un articol sensibil în contra guvernului francez, care prin presa oficioasă parisiiană a ventilat cestiunea, că ore trupele franceze nu ar trebui să intre în Belgia, ca să facă ordine? Organul guvernamental din Belgia declară, că veneticii francezi vor fi primiți cu împuscături; Belgia nu are lipsă de ocrotirea invasișilor dela Sedan.

În Mons s'a întâmplat în 17 Aprilie n. c. o *ciocnire sângeroasă*. Pela amiazi s'au adunat cam la 20,000 de oameni pe piața mare. Mulțimea atacă pe gendarmii călări slobodind multe focuri de revolvere. Mai mulți oameni au fost răniți. Gendarmii s'au folosit de arme, șapte lucrători au rămas morți pe loc, trei-deci au fost răniți. Cam la 20 de gardiști au fost răniți. Acestă seire a făcut mare senzațiune în Bruxella.

În minele din Charleroi s'au pus în grevă 20,000 lucrători. Socialiștii din Bruxella intră prin cafenele și birturi, mănâncă și beau și când li se cere plata, amenință cu revolverele.

Guvernul a chemat sub arme două clase de miliție.

Blașiu, 14 Aprilie 1893.

Din incidentul morții atât de timpurie a neuitatului și prea iubitelui meu soț, *Ludovic Csato*, fost advocat arhidieceean, am primit o mulțime de telegrame și scrisori de condolență dela consăngei, rudeni, amici și cunoscuți din toate părțile, așa încât între împrejurările actuali, sub impresiunea durerii și a pierderii adâncă simțite, imi este peste putință a răspunde în deosebi la toate.

Rog deci, pe toți consăngei, amicii și cunoscuții prea iubitelui meu soț și ai familiei mele, cari au bine-voit a-și aduce aminte și a lua parte la durerea noastră, ca pe această cale să primescă mulțăminta mea cea mai sinceră.

Ved. Ida de Csato.

Dare de semnă și mulțămintă publică.

(Urmare).

Cu lista Nr. 91, colectantă domnul Andreiu Iovianu, preot gr. cat. în Ciachi-Gărbău, dela d-nii: Andreiu Iovianu, preot 1 fl., Ioan Șandor 60 or., N.

N. 50 or., N. N. 30 or., toți din Ciachi-Gărbău, Teodor Popu, învățător în Galgo 30 or. Suma: 2 fl. 70 or.

Cu lista Nr. 93, dela d-lu Nicolau Gariou, adv. în Zărnesc 3 fl.

Cu lista Nr. 99, dela d-nul Dr. Ilie Beu, medic în Orlat 1 fl.

Cu lista Nr. 101, colectantă d-șora Iustina Mircea, din Cohalmu, dela d-nii: Nicolau D. Mircea, protop. gr. or. 2 fl., Cl. Raicu, v. protop. 1 fl., ambii din Cohalmu. Suma: 3 fl.

Cu lista Nr. 105, colectantă d-șora Elena Popu din Făgăraș, dela d-nii: Vasiliu Stanciu, căpit. o. și reg. în pens. Viștea inf. 2 fl., Vasiliu Rațiu, vicar în Făgăraș 2 fl., Demetriu Chisereanu, cooperator 1 fl., Nicolau Cosgaria 1 fl., Dr. Nicolau Șerbanu, deputat 5 fl., Iuliu Danu, protopop gr. or. 2 fl., Dr. Micu 1 fl., Ioan Turcu, protonotar comitatensu 1 fl., Dr. Popp, medic 1 fl., d-na Zinca Romanu 2 fl. și d-șora Elena Popu 1 fl. Toți din Făgăraș. Suma: 19 fl.

Cu lista Nr. 108, colectantă d-șora Laura Popu din Cehul Silvaniei, dela d-nii: Dr. George Popu, adv. în Zelau 1 fl., Florianu Cocianu, adv. 5 fl., Demetriu Suciu 3 fl., și d-șorele: Groisz Gizella 1 fl., Terica Popu 1 fl., Laura Popu 1 fl. Suma: 12 fl.

(Va urma.)

Literatură.

Societatea „Inocențiu M. Clain“ a clericilor din Blașiu anunță, că a luat hotărârea de a traduce oporul „Pregătire la morțe“, care va apăre la finea lui Iulie c. și va cuprinde 25—28 côle octavă mică. Prețul unui exemplar va costa 80 cr. Venitul curat se va întrebuința pentru edarea altor opuri de cuprins religioș moralu.

NECROLOGU. Subscriși cu inima plină de durere anunță morțea neuitatului soț, părinte, socru și frate Samuil Szabo, protopop și parochu gr. cat. în Sapurul de jos, asesoru consitorialu, întâmplat la 17 Apr. st. n. 1893, după un morbu scurtu, provăduț cu S. Sacramente ale moribunților, în anul al 63-lea al vieții și 38 lea al fericitei sale căsătorii. Osămintele scumpului adormit în Domnul se vor depune spre eternul răpaus în cimiteriul comun al din Sapurul inf. la 19 Apr. la 10 ore a. m.

Fiă-i țărina ușoră și memoria binecuvântată!

Anna Korhany, ca soț; Paulina Szabo m. Șfurlea și familia; Ved. Anna Szabo m. orecând Gruița și fam; Ioan Szabo și soț. sa Fabiola Ditz și fam; Samuil S. și soț sa Maria Kis și fam; Ignatiu Sz. cu soț. sa Magdalena Pele, Cornelia Szabo m. Ardeleanu și Augustin Szabo, ca fii și fioe. Dr. Joan Szabo, episcopu dieces. în Gherla. ca frate și Anna Szabo m. Cinca, ca soră.

DIVERSE.

Culmea reclamei. Mai zilele trecute în camera englesă în momentul, în care se începea solemnă discuția asupra legei *home-rule*, ușierii introduseră în sală o mare ladă plină de cutii și fiă-care din ele purta câte o adresă. Vă închipuiți ușor emoțiunea onorabililor membri la vederea acestor 700 de cutii, cari sémănu cu acelea întrebuințate pentru dinamită. Imediat toți deputații englesi se grămădiră într'un colț al salei și nici unul nu îndrănea să se apropie de ladă, ca să pună mâna pe vre-o cutie. A trebuit să se chieме un bietu soldat, care era de gardă și care a fost nevoit să ia fiă-care cutie, să o deschidă și să o dea fiă-cărui deputat cărui îi era adresată. Odată cutiile deschise, toți începură să ridă. Ele conțineau fiă-care câte o jumătate de libră de cafea și carta de vizită a unui negustor, care oferea aromaticul produsu colonialu legislatorilor britanici.

Proprietar Dr. Aurel Motrivitanu.
Redactor responsabil: Grig. unu alor
a măsurile

